

Türkiye ile Almanya arasındaki mübadelâta ve tediyata müteallik olub 30 agustos 1937 tarihinde Berlinde imzalanmış olan anlaşmanın tasdikına aid kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 30/I/1939 - Sayı : 4124)

No.
3570

Kabul tarihi
21 - I - 1939

BİRİNCİ MADDE — Türkiye ile Almanya arasındaki mübadelâta ve tediya-
ta müteallik olub 30 agustos 1937 tarihinde Berlinde imzalanmış olan anlaşma ve
merbutları 15 eylül 1937 tarihinde mreyete girmek üzere tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri **tarihinden muteberdir.**

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti
memurdur.

23 kânunusani 1939

**TÜRKİYE İLE ALMANYA ARASINDAKİ TİCARİ MÜBADELÂTA VE TEDİYATA MÜTEAL-
LİK ANLAŞMA**

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ve Almanya Hükûmeti, iki memleket arasındaki mübadelâtm
kolaylaştırılması arzusu ile mütehasıs olarak aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

İki memleket arasındaki emtia mübadelesinden mütevellid alacaklar, Türkiye Cümhuriyeti Mer-
kez bankasile Raysbank arasında münakid 15 nisan 1935 tarihli anlaşma hükümlerine tevfi kan tes-
viye olunacaktır. Mezkûr 15 nisan 1935 tarihli anlaşma ile merbutları ve lâhikaları ve bütün bu
vesaîke merbut mektublar işbu anlaşmada derpiş olunan tadilât ile ve anlaşmanın meriyeti müd-
detince meri kalacaktır.

Madde — 2

Türk ve Alman menşeli eşyaların diğer memlekete idhali, idhal anında o memlekte cari umumî
idhal rejimi hükümlerine tâbidir.

Madde — 3

Türkiyeye vaki Alman idhalâtının - 31 temmuz 1937 tarihli protokol esasına göre vukubulacak
idhalât hariç - hali hazır konjonktürü dolayısı ile anlaşmanın devamı müddetince 40 milyon Türk
lirasına baliğ olacağı hesab edilmekte olduğundan 15 nisan 1935 tarihli Türk - Alman kliring muka-
velesinde derpiş edilmiş olan hesablarındaki muvazeneyi temin etmek için, yukarıdaki maddenin
hilâfına olarak aşağıdaki hükümler kabul edilmiştir :

1 - Salâhiyettar Alman makamatı, taleb üzerine, ilişik bir numaralı listede tadad edilen Türkiye
mahsulâtının aynı listede yazılı mebaliğ hadleri dahilinde Almanyaya bilfiil idhali için zarurî
bütün döviz vesikaları ve muhtemel diğer müsaadeleri hiç bir tahdide tâbi tutmaksızın vereceklerdir.

2 - İlişik bir numaralı listede yazılı olmayan mahsulâtın idhali için muktazi döviz vesikaları ve

muhtemel diğer permiler hiç bir tahdid ve takyide tâbi tutulmaksızın verilecektir.

3 - Türkiyeye vaki Alman ihracatının 31 temmuz 1937 tarihli Protokol esası dahilinde vuku bulacak ihracat dahil değildir - seyri yukarıda zikrolunan muvazenenin tehdid edildiğini gösterecek olursa iki Hükümet, ilişik listenin hazırlanmasında esas teşkil etmiş olan % 40 tenzilât nisbetini yeni vaziyetin icabatına göre değiştirmek ve bütün Türk mahsulâtına hiç bir fark gözetilmeksizin mütesaviyen tatbik edilecek yeni bir nisbet tesbit etmek için anlaşacaklardır.

Bununla beraber şurası mukarrerdir ki, ticaret mübadelelâtına taallük eden tahsilât ve tediye arasındaki - 31 temmuz 1937 tarihli protokol esası dahilinde vuku bulacak olanlar dahil değildir - farklar iki numaralı listede gösterilmiş olan mebalîği tecavüz etmedikçe bu muvazeneyle tehdid edici addedilmeyecektir.

4 - 31 temmuz 1937 tarihli protokolün hükümleri tatminkâr netice vermezse, kliring bakiyesinin tasfiyesini tacil maksadile tenzilât pourcentage'nın yeniden gözden geçirilmesi zarurî olacaktır. Bu hüküm mevzu bahis protokol hükümlerini ihlâl etmez.

5 - İki Hükümet, ticaret mübadelelerinin inkişafı hamlesini idame etmek samimî arzusunda olduklarından ve Alman malları Türkiyeye hali hazırda meri bulunan umumî idhalât rejimi kararnamesine göre serbest olarak idhal edilmekte bulunduğundan Alman Hükümeti Türkiye'nin 1936 senesindeki mübayaatını - bu malların Almanyadan diğer memleketlere ihracına devam edildikçe - teshil edici tedbirler ittihaz ederek Almanyadan Türkiyeye ihracatı tezyid için mümkün olan her şeyi yapacaktır.

6 — İki Hükümet geçen 1 ilâ 5 numaralardaki hükümlerin icrasına nezaret ve itina edecektir.

Madde — 4

Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası ile Raysbank arasındaki 15 nisan 1935 tarihli anlaşmanın IV ve IX uncu maddeleri hükümleri ve mezkûr anlaşmaya ekli mahrem protokolün 1 numaralı lâhikası mucibince A, B, ve C hesaplarındaki Türk alacaklarının diğer bir ecnebi parasma tahvili hususunda deruhde edilmiş olan taahhüd bu anlaşmanın meriyet mevkiine girdiği tarihten itibaren 14 milyon Türk lirası ile tahdid edilmiş olacaktır. Bu madde işbu anlaşmanın meriyete girdiği tarihte 15 nisan 1935 tarihli anlaşmanın yukarıda zikredilen maddeleri mucibince mevcud olan matlûbatın tahviline aid taahhüde hâle iras etmeyecektir.

Madde — 5

Türkiye ve Almanya Hükümetleri kendi memleketlerinde bloke kalmış matlûbatının serbest bırakılması için alâkadarlar tarafından vukubulacak talepleri hüsnü niyetle tedkik edeceklerdir. Şu kadar ki, serbest bırakılan paraların iki tarafça tutulan hesaplarına geçirilmesi şartına, talepte bulunanlar, riayetle mükelleftirler.

Madde — 6

Her iki memlekette biri menşeli olup, işbu anlaşmanın meriyete girmesinden sonra sevkedilecek olan emtiaya, her iki memleketin salâhiyettar makamları tarafından iki nüsha ve ilişik nümuneye uygun olarak verilmiş bir menşe şahadetnamesi terfik edilecektir.

İşbu menşe şahadetnamelerinin nüshai saniiyeri (B nüshaları) idhalâtçıları tarafından, gümrük idaresinin tasdikını müteakib bilâteahhür, Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasına ve Deutsche Verrechnungskasse ye tevdi olunacaktır.

İdhalâtçı memleket gümrük idaresince tasdikli menşe şahadetnamelerinin B nüshaları idhalâtçı tarafından emtia bedellerinin hini tediyesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasına veya Deutsche Verrechnungskasse ye ibraz edilemediği takdirde, her iki müessese, tediye emirlerini, mezkûr nüshalar merbut olmaksızın mütakabilen birbirlerine göndereceklerdir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası ve Deutsche Verrechnungskasse malların tamamen güm-

rüklenmesinden sonra, işbu şahadetnamelerin idhalatı tarafından alâkadar müesseseye tevdi edilmesi için muktazi tedbirleri ittihaz edeceklerdir.

Madde — 7

İşbu anlaşma, Türkiye ile Almanya arasında emtia mübadelâtına ve tediye muamelâtına aid 15 nisan 1935 tarihli protokolün, 19 mayıs 1936 tarihli munzam protokolün ve 26 mayıs 1930 tarihli ticaret ve seyrisefain mukavelenamesinin 9 ncu maddesine müteferri 19 mayıs 1936 tarihli mektub müstesna olmak üzere aynı günlerde imza edilen mektublarm yerine kaim olmaktadır.

Madde — 8

İşbu anlaşma 15 eylül 1937 tarihinde meriyete girecek ve 31 ağustos 1938 tarihine kadar meriyette kalacaktır. İki Hükûmet işbu anlaşmayı bir senelik yeni bir müddet için uzatmak hususunda mutabık olup olmadıklarını 1938 senesi mayıs ayı zarfında birbirlerine bildireceklerdir.

Berlinde, türkçe, almanca ve fransızca ikişer aslî nüsha olarak 30 ağustos 1937 tarihinde imza edilmiştir.

İmzalar

M. Mackensen

M. H. Arpağ

Carl Clodiu

F. Kurdoğlu

1 Numalı liste

İstatistik numarası	Maddenin adı	Meblâğ 100 Rayh mark olarak
29	Tütün	11.005,2
52 c	Üzüm	8.611,8
52 a	İncir	1.611,6
46 a	Fındık	12.685,8
54 a	Badem	106,2
46 b	Ceviz	1.208,4
28 a	Pamuk	4.954,2
144 a/f	Yün	3.604,0
145 a/2	Tiftik	4.848,0
28 e	Kendir	79,8
157 a	Bağırsak ve saire	982,8
141	Balmumu	106,8
94 b	Palamut ve saire	998,4
2 a	Buğday	4.840,8
3 a/b	Arpa	2.179,8
6	Darı	286,2
12 c	Fiy «Wicken»	732,6
19 b	Kuş yemi	298,2
428 a	Yün halı	541,8
155	Kürklük deriler	105,0
195 a I	Küspe pamuk tohumundan	361,8

İstatistik
numarası

Maddenin adı

1000 Rayh
mark olarak

166 f	Zeytin yağı	334,8
11 b	Nohud	303,6
48 c	Kuru kayısı	91,8
192 a	Kepek	700,2
227 b	Magnezit	5,4
237 a	Antimuan	53,4
237 d	Krom	1.812,6

2 umaralı liste

1000 RM. olarak fark

Fark

Türkiye lehine   Almanya lehine

Eylül	1937	2 000	—
1. teşrin	»	2 000	—
2. teşrin	»	1 500	—
1. kânun	»	1 500	—
2. kânun	1938	400	—
Şubat	»	300	—
Mart	»	300	—
Nisan	»	—	1 500
Mayıs	»	—	1 500
Haziran	»	—	2 000
Temmuz	»	—	1 500
Ağustos	»	—	1 500

Menşe şahadetnamesi nümunesi

Menşe şahadetnamesi

Gönderen

İsim . . . . .
 İkametgâh . . . . .
 Sokak . . . . .

Gönderilen

İsim . . . . .
 İkametgâh . . . . .
 Sokak . . . . .

Malın einsi . . . . .
 Ambalâjın nevi . . . . .
 Parça adedi . . . . .
 Marka No. . . . .

Sıklet { Gayrisafi . . . . . Kg.
 { Safi . . . . . Kg.

Kıymet { Fob . . . . .
 { Cif . . . . .

Sevk yolu

. . . . . Ticaret odası yukarıda tasrih edilen emtianın { Türk } menşeli oldu-
 ğunu tasdik eder. { Alman }

Türk }
 Alman } . . . . . gümrüğü memurları, yukarıda tasrih edilen emtianın istihlâ-
 ke arzedilmiş olduğunu tasdik ederler.

Tarih

İmza

Mühür

Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve
 numarası : 21 - I - 1939 ve 1/894
 Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildi-
 rildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkeren-
 in tarih ve numarası : 23 - I - 1939 ve 4/117
 Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların Cild Sayfa
 cild ve sayfa numaraları : 20 2
 29 28,53,69,70,103,109,112,116:119